

KÜRESEL GELİŞMELER BÜLTENİ

TİM TÜRKİYE
İHRACATÇILAR
MECLİSİ

IMF, Dünyanın Yapay Zekaya Hazırlığını Haritalandırdı

IMF, "Dünyanın Yapay Zekâ İçin Hazırlığının Haritalanması, Beklentilerin Farklılaştığını Gösteriyor" başlıklı blog yazısı yayımladı. Yapay zekanın verimliliği artırabileceği, ekonomik büyümeyi canlandırabileceği ve gelirleri yükseltebileceği belirtilerek, ancak bu teknolojinin milyonlarca işi ortadan kaldırmaya ve eşitsizliği artırabileceği ifade edildi.

IMF'nin ocak ayında yayımladığı bir araştırmasının yapay zekanın küresel ekonomiyi nasıl yeniden şekillendireceğini gösterdiğine işaret edilen yazıda, yapay zekanın işlerin gelişmiş ekonomilerde yüzde 33'ünü, gelişmekte olan ekonomilerde yüzde 24'ünü ve düşük gelirli ülkelerde yüzde 18'ini tehlikeye atabileceği aktarıldı.

AB'de Yedi Ülke Bütçe Disiplin Sürecine Girecek

Avrupa Birliği (AB) Komisyonu, üye ülkelerin ekonomik durumlarına ilişkin tavsiyeler içeren "Avrupa İlkbahar Sömestr Paketi" başlıklı çalışmasını yayımladı.

Çalışmada, Komisyon'un AB bütçe açığı ve kamu borcu kriterine uyumlarını değerlendirmek amacıyla özellikle Belçika, Çekya, Estonya, İspanya, Fransa, İtalya, Macaristan, Malta, Polonya, Slovenya, Slovakya ve Finlandiya'ya yönelik rapor hazırlandığı kaydedildi.

AB kurallarına göre, normal şartlarda üye ülkelerin bütçe açıklarının gayri safi yurt içi hasılanın (GSYH) yüzde 3'ünü, kamu borçlarının GSYH'nin yüzde 60'ını geçmemesi gerektiği hatırlatılan çalışmada, "Raporda yer alan değerlendirmeler ışığında, Belçika, Fransa, İtalya, Macaristan, Malta, Polonya ve Slovakya için aşırı bütçe açığı prosedürünün başlatılması gerekiyor." ifadesi kullanıldı.

Ukrayna'nın AB'ye Katılım Müzakereleri Resmen Başladı

AB Dönem Başkanı ve Belçika'nın Dışişleri Bakanı Hadja Lahbib, AB-Ukrayna arasında katılım müzakerelerinin ilk aşaması olan hükümetlerarası konferansın açılışını yaptı. Hükümetlerarası konferans, aday ülkenin AB üyelik müzakerelerinin ilk resmi aşamasını oluşturuyor. Üyelik süreci ise yıllar sürüyor.

Ukrayna, Rusya'nın saldırısından 4 gün sonra 28 Şubat 2022'de AB'ye üyelik başvurusu yaptı, adaylık statüsünü 23 Haziran 2022'de aldı. Üyelik müzakerelerinin başlatılması kararı 23 Aralık 2023'teki AB zirvesinde verildi.

AB ilk kez bir ülke ile başvuru tarihinin üzerinden 2,5 yıl gibi kısa bir süre geçmesinin ardından müzakereleri başlatmış oldu.

Ayrıca AB ilk defa fiilen savaş durumundaki bir ülke ile müzakere masasına oturdu.

Volkswagen'den Rivian'a 5 Milyar Dolar Yatırım

Rivian ve Volkswagen Grubu'nun araç yazılım teknolojisi geliştirmek için ortak girişim kurmayı planladığı kaydedildi.

Açıklamada, Volkswagen Grubu'nun başlangıçta 1 milyar dolar olmak üzere

Rivian'a 4 milyar dolara kadar planlanan ek yatırımla toplamda 5 milyar dolar yatırım yapacağı belirtildi.

Stellantis, İngiltere'deki Üretimi Durdurabilir

Stellantis İngiltere Genel Müdürü Maria Grazia Davino, İngiliz hükümetinin elektrikli araç talebini teşvik etmek için gerekli adımları atmaması halinde şirketin İngiltere'deki üretimi durdurabileceğini ve bir yıldan kısa bir süre içinde ülkedeki geleceklerine ilişkin karar verebileceklerini bildirdi.

Grazia Davino, yeni elektrikli araç zorunluluklarına uyulmasına yardımcı olmak için elektrikli araç talebini teşvik etmek amacıyla İngiliz hükümetinin gerekli adımları atmaması halinde Stellantis'in ülkedeki üretimini durdurabileceğini ifade etti.

Çin'den "Yıkıcı Sarmal" Uyarısı

Çin Başbakanı Li Qiang, ülkelerin ekonomik olarak yollarını ayırarak arz zincirlerini bozmalarının dünya için olumsuz sonuçlar doğuracağı uyarısında bulunurken, ülkesinin sanayi politikasının aşırı kapasiteye yol açtığı yönündeki eleştirilere de yanıt verdi.

Li, Dünya Ekonomik Forumu'nun salı günü Dalian kentinde düzenlenen toplantısında yaptığı konuşmada, "ayrışma gibi geriletici eylemlerin sadece dünyayı daha büyük bir dilim için

kıyasıyla rekabetin azalan bir pastayla sonuçlandığı yıkıcı bir sarmala sürükleyeceğini" söyledi. Li, "Bu görmek istemediğimiz bir şey" diye ekledi.

Açıklamalar, ABD gibi Kanada'nın da Çin yapımı elektrikli araçların ithalatını kısıtlamasının ardından geldi. Avrupa Birliği de elektrikli araçlara yönelik tarifeleri arttırmayı planlıyor. Konuya yakın kaynaklara göre Çin, AB'nin planından geri adım atması halinde Almanya için avantajlar olabileceğini savundu.

Ayrıca, planlanan elektrikli araç vergilerinin kaldırılması karşılığında büyük motorlu araçlara yönelik mevcut gümrük vergilerini düşürmeyi teklif etti.

AB, Rusya'ya Karşı 14. Yaptırım Paketini Kabul Etti

Avrupa Birliği, Rusya'ya yönelik sıvılaştırılmış doğalgazın (LNG) yeniden ihracat yasağını da içeren 14. yaptırım paketini kabul etti.

Yeni paketle mevcut yaptırımlardaki kanuni boşlukların kapatılacağı, yaptırımların çevresinden dolaşmanın zorlaştırılacağı ve enerji alanına yeni tedbirler getirileceği belirtildi.

"Paket, Ukrayna'nın toprak bütünlüğünü, egemenliğini ve bağımsızlığını tehdit eden eylemlerden sorumlu 116 kişi ve kuruluşa yönelik kısıtlayıcı tedbirlerin yanı sıra çeşitli sektörel tedbirler içeriyor." ifadesi yer aldı.

Rusya LNG'sinin üçüncü ülkelere aktarılmasında AB tesislerinin kullanılmasının önleneyeği kaydedilen açıklamada, "AB, Rus LNG'sinin AB topraklarında yeniden yükleme hizmetlerini yasaklayacak." değerlendirmesi yapıldı.

Açıklamada, AB yaptırımlarının atlatılmasını engelleyecek yeni tedbirlerin de alındığı, Rus askeri sistemlerinin gelişimi için önemli olan malların üçüncü ülkelere ihracatında tespit mekanizmaları getirileceği kaydedildi.

AB'den Rus Varlıklarını Kullanmak İçin Macaristan'ı Aşma Planı

Avrupa Birliği (AB) Dış İlişkiler ve Güvenlik Politikası Yüksek Temsilcisi Josep Borrell, yaptırımlar kapsamında dondurulan Rus varlık ve rezervlerinden sağlanan gelirlerin, Ukrayna'ya askeri destek amacıyla kullanılabilmesinin herhangi bir üye ülke tarafından engellenmesinin önüne geçilmeye çalışılacağını belirtti.

Borrell, Lüksemburg'da düzenlenen AB Dışişleri Bakanları Toplantısı öncesinde bakanların dondurulan Rus varlık ve rezervlerinden sağlanan gelirlerin nasıl Ukrayna'ya askeri destek için kullanılabileceğinin tartışılacağını aktardı.

Bunun mümkün olabilmesi için "her türlü engellemeden kaçınılması gerektiğini" belirten Borrell, şunları söyledi:

"Biz bu parayı kullanmaya karar verdik. Zaten alınmış olan bu kararı yeniden gözden geçirmeyeceğiz, bu kararı uygulamak zorundayız. Para, önümüzdeki hafta gelecek ve bu parayı cebimde taşıyamam. Bu para, Ukrayna'ya askeri destek için kullanılmalı. Macaristan, karara katılmadığı için kararın uygulanmasına da katılmalarının gerekli olmadığını düşünüyoruz."

Çin, AB'nin Elektrikli Araçlara Uygulayacağı Vergilerin İptalini İstiyor

Çin'in devlet kontrolündeki Global Times gazetesinin haberine göre Pekin, Avrupa Birliği'nin Çin elektrikli araçlarına yönelik ön tarifelerini 4 Temmuz'a kadar kaldırmasını istiyor.

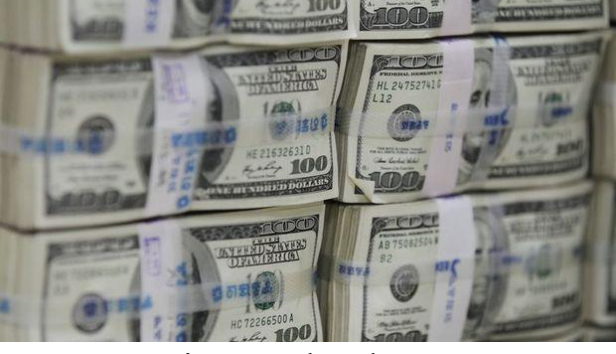
Çin yapımı elektrikli araçlara yönelik yüzde 38,1'e varan

geçici AB vergileri 4 Temmuz'da başlayacak. Bu arada birlik, AB'nin Çinli elektrikli araç üreticilerine yönelik aşırı ve haksız sübvansiyon iddialarını araştırıyor.

Çin defalarca AB'ye tarifelerini iptal etmesi çağrısında bulunarak müzakere etme isteğini dile getirdi.

ABD Hiçbir Ülkeyi “Kur Manipülatörü” İlan Etmedi

ABD Hazine Bakanlığı, geçen yıl ABD'nin hiçbir büyük ticaret ortağının kendi para birimi ile ABD doları arasındaki döviz kurunu ihracat avantajı için manipüle etmediğini bildirdi.

ABD'nin mal ve hizmet ticaretinin yaklaşık yüzde 78'ini gerçekleştirdiği büyük ticari ortaklarının uygulamaları değerlendirildi.

Ülkenin başlıca ticaret ortaklarından hiçbirinin Aralık 2023'e kadarki dört çeyrek boyunca etkili ödemeler dengesi ayarlamalarını önlemek veya uluslararası ticarete haksız rekabet avantajı elde etmek amacıyla kendi para birimi ile ABD doları arasındaki döviz kurunu manipüle etmediği sonucuna varıldığı kaydedildi.

Açıklamada, Aralık 2023'te sona eren dört çeyrek boyunca, hiçbir büyük ticaret ortağının ilgili yasa kapsamında gelişmiş analiz yapılması için kriterleri sağlamadığı ifadesi yer aldı.

Rusya'da Şirketlerin Döviz Gelirlerini Satma Zorunluluğu Hafifletildi

Rus hükümetinden yapılan yazılı açıklamada, belirli ihracatçı şirketlerin Döviz gelirlerinin yüzde 80'ini satma zorunluluğu bulunduğu anımsatıldı.

Bu oranın yüzde 60'a düşürülmesine karar verildiğine işaret edilen

açıklamada, "Karar, ulusal döviz kurunun istikrara kavuşturulması ve yeterli düzeyde döviz likiditesi sağlanması dikkate alınarak alındı." ifadesi kullanıldı. Rusya'da rublenin istikrara kavuşturulması için 2023'te enerji, metalürji, kimya ve tarım sektörlerinden bazı ihracatçı şirketlere döviz satma zorunluluğu getirilmişti.

Türkiye'nin Uluslararası Yatırımlardan Aldığı Pay Geriledi

UNCTAD tarafından yayımlanan Dünya Yatırım Raporu'na göre dünyada yatırım eğilimleri gerilerken, Türkiye'nin de uluslararası doğrudan yatırımlardan aldığı pay düştü.

Rapor, 2023 yılındaki küresel yatırım hacminin 1,36 trilyon dolardan yüzde 2'lik bir düşüşle 1,33 trilyon dolara gerilediğine işaret etti.

Rapor verilerine göre Türkiye'nin 2023 yılındaki yabancı yatırım akışlarından aldığı pay bir önceki yıla göre yüzde 1'den yüzde 0,8 düzeyine gerilemiş durumda.

Türkiye'nin, Birleşik Arap Emirlikleri ve Suudi Arabistan'la birlikte bölgesinde geçen yıla oranla daha fazla yatırım projesi çektiğini ifade eden rapor Türkiye'nin Batı ve Orta Asya'da en fazla sayıda imalat sanayii projesi çeken ülke olduğunu işaret ediyor.

Fitch, Türkiye'nin Büyüme Tahminini Yükseltti

Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Fitch Ratings, Türkiye ekonomisinin büyüme tahminini bu yıl için yüzde 2,8'den yüzde 3,5'e çıkardı. Kuruluş, küresel ekonomiye ilişkin büyüme beklentisini ise bu yıl için yüzde 2,4'ten yüzde 2,6'ya yükseltti.

Raporda Avrupa'da toparlanma ihtimaline olan güven arttığı, Çin'in ihracat sektörü canlandığı ve Çin dışındaki gelişmekte olan piyasalarda iç talep daha güçlü bir ivme gösterdiği için küresel büyüme tahminlerinin yukarı yönlü revize edildiği aktarıldı.

LOJİSTİK GELİŞMELER

Taşımacılığı Artan Türkiye'de Yeni Rotalar Gündeme Geliyor

Lojistik operasyonların hızlı ve pratik şekilde gerçekleşmesini sağlayan konteyner taşımacılığında Türkiye'nin artan ticaret hacmi yeni yatırım hedeflerini belirliyor. İhracat yapan illerin sayısı artarken, Doğu-Batı yönünde Türkiye, BTK Demiryolu ile alternatif rota geliştiriyor.

Konteyner taşımacılığında önemli bir taşımacılık çeşidi olan demiryolu için de Türkiye'de adım atılıyor. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, 2053 yılı hedefleri doğrultusunda

karayollarındaki yüzde 72'lik yük taşımacılığı payını yüzde 57'ye düşürme ve demir yollarının yüzde 5 olan taşımacılık payını ise yüzde 22'ye yükseltme planını açıkladı. Bakanlık ayrıca 2053 yılına kadar günümüzde 13 olan lojistik merkez sayısını 26'ya çıkarmayı hedefliyor.

Armatörlerden 'Kızıldeniz'i Bypass Atağı

Kızıldeniz krizinin küresel ticarete yarattığı etki derinleşirken, yerli ve yabancı armatörlük şirketlerinden birbiri ardına Türk ihracatçısını rahatlatmak için yeni servis hizmeti haberleri gelmeye başladı. Arkas, Hapag Lloyd ve Rif Line bu ay içerisinde Türkiye-Kızıldeniz arasında hizmet vermeye başlayacaklarını duyurdu.

16 Haziran 2024 itibariyle başlayacak Kızıldeniz seferleri ile Arkas Line, hizmet verdiği tüm limanları haftalık düzenli iki ayrı hatla Kızıldeniz'e bağlayacak. Arkas Line CEO'su Can

Atalay, "Gemi filomuzu büyütüp gençleştirirken aynı zamanda rotamıza yeni pazarlar ekleyerek ileriye doğru hızlı ama sağlam adımlar atıyoruz. Yeni başlatacağımız Kızıldeniz Express Servisleri (RS1 ve RS2) ile Cidde, Akabe, Port Sudan ve Cibuti limanlarını servis ağına ekliyor" dedi. RS1 Servisi kuzeyde Kumport / Evyap / Aliğa / Cidde) / Akabe / Kumport rotasında taşıma yapacak. RS2 Servisi ise İskenderun / Mersin / Cidde / Akabe / İskenderun otasında hizmet verecek.

MEVZUAT VE SEKTÖREL POLİTİKALAR ŞUBESİ

sektorelpolitikalar@tim.org.tr